

Kontaktperson

Miljöavdelningen

Johan Johnmark

010-22 41 411

johan.johnmark@lansstyrelsen.se

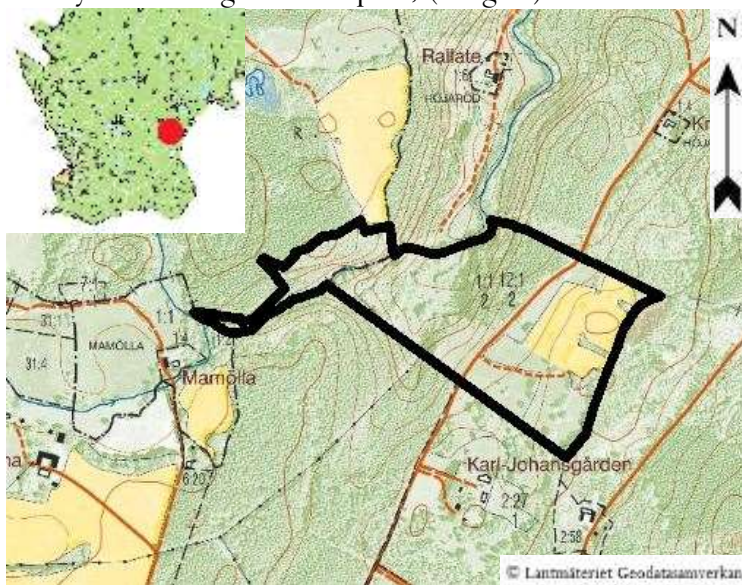
Beslut om bildande av naturreservatet Ekedala i Kristianstads kommun, Skåne län

Beslut

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar länsstyrelsen det område som avgränsats på bifogad karta (bilaga 1) som naturreservat.

För att trygga syftet med naturreservatet ska de föreskrifter gälla, som anges nedan med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

Med stöd av 3 § Förordning om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan, (bilaga 3).

Skala cirka 1:12 000

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Ekedala
Kommun	Kristianstad
Natura 2000 ID	-
Gränser	Området begränsas av mitten av svart heldragen linje på till detta beslut bifogad karta (bilaga 1)
Fastigheter	Del av Hörröd 1:1 och 12:1, Ebbaröd 8:1 samt Hörröd S:2, Kristianstads kommun
Markägare	Naturvårdsverket, enskild och samfällt
Läge	Cirka 24 km söder om Kristianstad
Kartblad	Topografiska kartan: 2D NO Tomelilla Ekonomiska kartan: 2D 7i
Koordinater	X 441160, Y 6184100 (SWEREF 99)
Naturgeografisk region	Nr 7, Skånes sediment och horstområde
Vegetationszon	Nemorala zonen (södra lövskogsregionen)
Vattenförekomst	Segeholmsån
Inskrivna nyttjanderätter	Uppgifter finns i akten
Gemensamhetsanläggningar	Uppgifter finns i akten
Areal	Cirka 14,4 hektar
Förvaltare	Länsstyrelsen Skåne

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och att skydda, vårda, bevara och återställa värdefulla naturmiljöer. Områdets kulturpräglade naturmiljöer med betesmark med dess biologiska mångfald ska bevaras och återställas. Områdets ädellövskogar ska bevaras. Områdets vattenmiljöer ska bevaras. I området förekommande värdefulla naturmiljöer och livsmiljöer för skyddsvärda arter ska skyddas och återställas. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska tillgodoses genom att:

- Bevara och restaurera artrik låglandsgräsmark, torr hed, enbuskmark och ädellövskog,
- Bevara Segeholmsån, låta död ved ligga kvar i vattendraget,
- Bevara åkermarken öppen och där bedriva ett ekologiskt och småskaligt åkerbruk, innefattande bete och odling av vall och annan jordbruksgröda, bibehålla det skiftande landskapet genom att bevara åkerns stengårdsgårdar, solitära träd, trädridåer och återinföra hamling av träd,

- Fortsatt och utökad hävd av området med bete, av nöt eller häst och bränning,
- Införa ambulerande stängsel för att periodvis betesfreda delar av området,
- Naturvårdsinriktad avverkning av träd och buskar som utgör igenväxningsvegetation i betesmarken,
- Kvarlämna död ved,
- Gynna i området förekommande habitatlistad¹, rödlistad² eller sällsynt art,
- Inplantera för området lämpliga hotade och sällsynta arter, som är kopplade till ädellövskog,
- Ta bort eventuellt främmande arter av träd och buskar,
- Hålla delar av området tillgängligt för friluftslivet.

¹ Arter som förekommer i Rådets direktiv om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter,

² Arter som är förtecknade enligt Artdatabanken som rödlistade i Sverige.

Föreskrifter

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

1. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar områdets topografi och landskapets allmänna karaktär, yt- eller dräneringsförhållanden som att gräva, spränga, muddra, borra, schakta, dika eller fylla ut, skada stenmurar,
2. uppföra byggnad, mast, luftledning, vindkraftverk eller annan anläggning,
3. använda kemiska bekämpningsmedel,
4. omföra nuvarande betesmarker till kultiverade betesmarker,
5. plantera, buskar eller träd,
6. avverka träd och buskar, gallra, röja, ta bort dött träd eller vindfälle eller på annat sätt påverka vegetationen,
7. nysätta tryckimpregnerade stängselstolpar,
8. släppa betesdjur under tidsperioden den 1 december till 31 mars,
9. utlägga strö eller dylikt, stödutfodra, låta djur som används för hävd av området som är under behandling med långtidsverkande avmaskningsmedel beta, eller att avmaska betesdjur, eller släppa avmaskade betesdjur tidigare än 14 dagar efter avmaskning,

10. hålla får,
11. att genom dämning, dikning eller rensning förändra vattendrags läge, djup eller bredd, föra bort död ved från vattendraget,

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom naturreservatet

1. utmärkning av naturreservatets gränser enligt Naturvårdsverkets anvisningar,
2. uppsättning och underhåll av informationstavlor,
3. skötsel och restaurering av enbuskmarker och artrik låglandsgräsmark, omfattandes avverkning av träd, bränning, betning och betesfredade av områden enligt bilaga 2. Det årligt ambulerande betesfredade området ska cirkulera inom hela betesmarken och företrädesvis placeras på mycket mager mark. Det betesfredade området ska vara cirka 500 kvm,
4. omföring av granproduktionsmark till betesmark,
5. röjning av gran,
6. genomförande av försiktig naturvårdsinriktad röjning, gallring, ringbarkning, där alla lövträdsstammar ligger kvar i naturreservatet, enligt bilaga 2,
7. förvaltarens inplantering av inhemska arter vilka är knutna till biotoperna i reservatet,
8. utförande och underhåll av anläggningar och anordningar för allmänhetens tillgänglighet, enligt bilaga 2.
9. undersökningar och miljöövervakning av djur-, svamp- och växtlivet samt av mark- och vattenförhållanden.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas samt ordningen i övrigt inom reservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

1. skada fast naturföremål eller ytbildning,
2. ställa upp husvagn, husbil eller motsvarande mellan kl 00.00 – 06.00,
3. gräva upp, eller plocka växter för kommersiellt bruk, eller samla in mossor, lavar eller vedlevande svampar,
4. avsiktligt bryta sönder eller insamla och bortföra eller elda död ved,
5. medföra hund eller annat sällskapsdjur som ej hålls i koppel,
6. anordna tävling eller annan aktivitet som kan störa växt- och djurlivet,

Vidare är det förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd

7. anbringa tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning,
8. utplacera främmande föremål (tex geocachar eller dylikt),
9. fånga insekter, spindlar, snäckor eller andra ryggradslösa djur annat än genom håvning, handplockning eller annan selektiv metod¹

Undantag från föreskrifter

Ovanstående föreskrifter under A och C utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som Länsstyrelsen utser, att utföra de åtgärder som behövs för reservatets vård och skötsel och som framgår av föreskrifter B1-9.

- åtgärder i samband med förvaltarens eller arrendatorers tillsyn av området eller betesdjur.
- normalt underhåll av befintliga vägar eller nedtagning av för allmänheten farliga träd (längs med vägar, leder, rastplatser etc).
- drift och underhåll av vid tidpunkten för detta beslut befintliga ledningar och anläggningar tillhörande kommunen, el-, energi- och teledistributör. Inför utförande av arbete ska samråd ske med länsstyrelsen. Vid akut underhållsåtgärd kan samråd ske sedan arbetet inletts, dock senast inom en arbetsdag.
- Föreskrifterna gäller ej tjänstemän från Länsstyrelsen i samband med tillsyns- och förvaltningsuppdrag.

A1 gäller ej nedläggning av fiberkabel, om denna förläggs längs befintliga vägar, utan att skada stenmurar,

A6 gäller ej nedtagning, av barrträd,

A6 gäller ej avverkning av igenväxningsvegetation efter förvaltarens godkännande.

A9 gäller ej stödutfodring i samband med flytt av djur. Djurägaren är skyldig att informera förvaltaren om förestående stödutfodring. Förvaltaren avgör var stödutfodringen ska ske,

A10 gäller ej hållande av får på mark benämnd åkermark enligt bilaga 2, ej heller hållande av får i restaureringssyfte, inom snedstreckat område (B4), enligt bilaga 2,

---

¹ Med selektiv metod menas handplockning, håvning, sållning eller annan teknik där de djur som inte ska studeras närmare direkt återutsätts och ingreppen i deras livsmiljö blir försumbara eller kan återställas omedelbart. Fällor är inte att betrakta som selektiva, oavsett utformning.

C5, C6 och C7 gäller ej i samband med jakt,

Länsstyrelsen får enligt 7 kap 7 § miljöbalken, om det finns särskilda skäl, lämna dispens från meddelade reservatsföreskrifter.

Beskrivning av området

Landskap och geovetenskapliga bevarandevärden

Naturrestatet Ekedala är ett naturskönt område som ligger lite norr om byn Hörröd, Kristianstads kommun. Området ligger på Linderödsåsen och ligger på en höjd över havet på mellan 100 och 130 meter. Berggrunden utgörs gnejs. Jordarten utgörs av isälvsediment. Ådalen är kraftigt nedskuren i isälvsedimentet och näringsrika svämsediment förekommer. Nere i dalgången är marken områdesvis mycket blockrik.

Biologiska bevarandevärden

Ravinen mellan Mamölla och Rallaté är bevuxen med ädellövskog på sluttningarna, främst bok, med inslag av ask och någon lönn. Åldern på träden uppgår till cirka 150-175 år. Norr om ån är boken ogallrad och osedvanligt hög. På den södra sidan om ån har ädellövet en naturskogsstruktur, med grova gamla träd, rikligt med tickor, lågor, högstubbar samt medelålders och yngre träd. Fältskiktet är rikt med myskmadra, tandrot, gulplister och blåsippa och på vissa ställen ramslök vid ån. Den höga luftfuktigheten och långa skogskontinuiteten har medfört att block och lågor är osedvanligt rikt mossbevuxna med en mängd arter, däribland skånsk sprötmossa, skör länsmossa, källtuffmossa och sipperkrypmossa och där ingen art är dominant. En riktad inventering torde ge upphov till en lång och intressant artstock. Troligen förekommer på grund av ovanstående även rikligt med mollusker.

Marksvampsrikedomen är hög med bla kejsarspindling (EN) och nunnespindling (EN). Segesholmsån har ett rent och klart vatten och är inom naturrestatet opåverkad av rensningar. Mängden block och död ved är mycket hög i den strömmande ån. Stömstare förekommer och troligen även kungsfiskare och forsärla. Bottenfaunan är mycket artrik med många sländarter, med bl.a. dagsländan *Rhithrogena germanica*, (NT) som här har den enda lokalen för arten i Österlenåarna samt nattsländorna *Ecclisopteryx dalecarlica* och *Odontocerum albicorne*, båda (NT). I anslutning till ån finns rester av ett äldre, mycket tilltalande kulturlandskap, men rikligt med stengårdsgårdar och tydlig fågata. Här växer grov hassel, rikligt med en,

apel och vidkroniga bokar. Området är tyvärr under igenväxning. Fältskiktet består mestadels av smalbladiga gräs, ljung och johannesört. I området torde bl.a. hämpling (VU) och gulsparv häcka. Öster om vägen är betesmarkerna tydligare påverkade av tidigare åkerbruk och gödsling. Några mindre åkrar förekommer också. Även här finns rikligt med stengärden vilket ger upphov till ålderdomligt utseende och mycket refuger för arter som lever i odlingslandskapet. Grova solitära bokar och sälgar, hagtornsbuskage samt rikligt med yngre askar (VU) växer längs med stengärderna. Tyvärr är asken ganska hårt angripen av askskottssjukan, men överlever den denna, så är flera av träden lämpliga att hamla. Askens solbelysta stammar och höga pH ger upphov till livsutrymme för många hotade lavar.

Friluftsvärden

Området nyttjas till viss del av närboenden. Det finns en enklare utmärkt led i området.

Skäl för beslut

Enligt 7 kap 4 § miljöbalken (MB) får ett mark- eller vattenområde av länsstyrelsen eller kommunen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Ett område som behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat.

Enligt 7 kap 5 § MB skall skälen i ett beslut om att bilda naturreservat anges. I beslutet skall också anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med reservatet, såsom förbud mot bebyggelse, uppförande av stängsel, upplag, schaktning, täkt, uppodling, dikning, plantering, avverkning, jakt, fiske och användning av bekämpningsmedel. En inskränkning får innebära att tillträde till området förbjuds under hela eller delar av året.

Om det senare visar sig finnas nya skäl eller behövas ytterligare inskränkningar för att uppnå syftet med skyddet, får länsstyrelsen eller kommunen meddela beslut om detta.

Enligt 7 kap 6 § MB får länsstyrelsen eller kommunen, om det behövs för att tillgodose syftet med ett naturreservat, förplikta ägare och innehavare av särskild

rätt till fastighet att tåla sådana intrång som att det inom området

1. anläggs vägar, parkeringsplatser, vandringsleder, raststugor, tältplatser, badplatser, sanitära inrättningar eller liknande anordningar,
2. bereds tillträde till mark för allmänheten där allmänheten annars inte har rätt att vistas,
3. utförs gallring, röjning, slåtter, plantering, betesdrift, avspärning eller liknande åtgärder, eller
4. genomförs undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

Enligt 7 kap 30 § MB regleras föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom ett område som skyddas enligt detta kapitel och om ordningen i övrigt inom området. Sådana föreskrifter får meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet. I de fall kommunen beslutar om skydd av ett område får den meddela sådana föreskrifter.

Länsstyrelsens bedömning

Det föreslagna naturreservatet har höga naturvärden och har potential att få ännu högre. Det föreslagna naturreservatet har angivits som skyddsvärt ur naturvårds- och friluftslivssynpunkt avseende internationell, nationell, regional och kommunal nivå och omfattas eller ingår i:

- **Rikintresse enligt 3 kap 6 § Miljöbalken:** Området omfattas delvis av riksintresse för naturvården (N61, Linderödsåsens nordsluttning med vattendrag). Riksvärdena utgörs bl.a. av odlingslandskap (naturbetesmark), vattendrag (fauna), ädellövskog (flora).
- **Föreslaget Natura 2000 område:** Området ingår i ett större område som av länsstyrelsen år 2015 har lämnats som förslag som kompletterande Natura 2000 område till Regeringen.
- **Regionalt särskilt värdefullt vatten:** Segesholmsån har i den nationella strategin för skydd av värdefulla vattenmiljöer utpekats som regionalt särskilt värdefullt.
- **Strandskyddat område enligt 7 kap 13-18 §§ MB:** Strandskydd gäller med 100 meter ifrån Segesholmsån.
- **Ängs- och betesinventeringen:** Delar av området är upptaget i inventeringen.
- **Fornlämningar:** Inom området finns inga kända fornlämningar enligt Riksantikvarieämbetet. Vid besök i fält påträffades rikligt med stenmurar, fägata, odlingsrösen och en stensatt jordkällare. Naturreservatet ingår i ett större område som har utpekats i länets kulturmiljöprogram som en särskilt värdefull kulturmiljö.

- **Hotade arter:** Inom området finns ett 15-tal rödlistade arter som utpekats av Artdatabanken, däribland den starkt hotade (EN) kejsarspindling *Cortinarius elegantissimus* (EN) och nunnespindling *Cortinarius foetens* (EN) samt den missgynnade bokvårtlaven (NT). Mot bakgrund av den höga luftfuktigheten, trädkontinuiteten och de näringsrika markförhållandena torde det förekomma betydligt fler hotade arter i området.
- **Länets naturvårdsprogram:** Området ingår i ett större område, Segeholmsånsdalgång, som utgör ett klass 3 område. (klass 1 utgör särskilt höga naturvärden och klass 3 höga naturvärden).
- **Nyckelbiotoper:** Skogsstyrelsen har i området utpekat två nyckelbiotoper dels cirka 0,7 hektar örtrikt bäckdråg och dels 1,2 hektar ädellövnaturskog samt ett naturvärde på 1,4 hektar bokskog (branten ned mot ån).
- **Fågelarter enligt EU:s fågeldirektiv bilaga 1, för vilka särskilda skyddsområden skall avsättas:** röd glada, *Milvus milvus* (A074) troligen häckande och födosökande.

Ett permanent skydd av området som naturreservat medför ett bidrag till uppfyllande av miljömålen ett rikt odlingslandskap, levande vattendrag och sjöar, levande skogar och ett rikt växt- och djurliv.

Av ovan redovisade skäl och med syfte att bevara biologisk mångfald, skydda, vårda och återställa värdefulla naturmiljöer, tillgodose behov av områden för friluftsliv samt återställa och nyskapa livsmiljöer för skyddsvärda arter bör området avsättas som naturreservat.

Länsstyrelsen har bemött inkomna yttranden och synpunkter (bilaga 4) och finner vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken att det för att skydda och vårda de värden som beskrivits ovan finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat i området, att besluta om föreskrifter för att skydda området samt fastställa en skötselplan.

Förordnandet är förenligt med grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser samt med kommunens översiktsplan.

C-föreskrifterna gäller omedelbart, även om de överklagas.

Upplysningar

Länsstyrelsen vill upplysa om att föreskrifterna under C gäller oberoende av om beslutet överklagas samt att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna gäller för området, exempelvis:

- Fridlysningsbestämmelser. Alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon är fredade enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt-, svamp- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap miljöbalken och artskyddsförordningen.
- 7 kap 13-18 §§ miljöbalken, strandskyddsbestämmelserna, gäller parallellt med reservatsföreskrifterna och skötselplanen,
- Terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594) med vissa förbud mot körning i terräng,
- Kulturmiljölagen m.m. (SFS 1988:950) med krav på tillstånd för att rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller genom bebyggelse, plantering eller på annat sätt ändra eller skada en fornlämning,
- 15 kap 31 § miljöbalken om förbud mot nedskräpning,
- Lokala och kommunala ordningsföreskrifter.

Ärendets handläggning

Fråga om bildande av naturreservat har aktualiserats i samband med att Naturvårdsverket har förvärvat mark i området inom ramen för ESAB paketet.

Länsstyrelsen har i samråd med markägarna avgränsat naturreservatet samt upprättat förslag till syfte, föreskrifter och skötselplan.

Intrångsersättning har utbetalts till de enskilda markägarna.

Ärendet har remitterats. Inkomna yttranden och länsstyrelsens bemötanden finns i bilaga 4.

Länsstyrelsen har efter remissfasen ändrat naturreservatets namn från Segeholmsåns dalgång till Ekedala, vilket är ett mer rättvisande namn på detta naturreservat.

Skötselplan och förvaltning av naturreservatet

Skötselplan

Enligt 3 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. framgår bland annat att en skötselplan ska fastställas vid bildande av ett naturreservat. Skötselplanen finns bilagt till detta beslut, se bilaga 3.

Förvaltning

Länsstyrelsen Skåne är förvaltare av naturreservatet och ska fortlöpande samråda med länsstyrelsen, arrendatorer, berörda myndigheter och andra berörda vid förvaltningen.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling samt i ortstidning. Sakägare ska anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse var införd i ortstidning.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas till Regeringen, Miljödepartementet, se bilaga 6.

Detta beslut har fattats av miljödirektör Annelie Johansson. I den slutliga handläggningen har även deltagit, naturvårdsdirektör Per-Magnus Åhrén, planhandläggare Hanne Romanus, länsassessor Ann Westerdahl och naturvårdshandläggare Johan Johnmark, föredragande.

Annelie Johansson

Johan Johnmark

Bilagor

1. Karta med naturreservatets avgränsning
2. Karta med markerade områden gällande föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång
3. Skötselplan
4. Inkomna yttranden och länsstyrelsens bemötanden
5. Sändlista
6. Hur man överklagar

Kontaktperson

Miljöavdelningen

Johan Johnmark

010-22 41 411

johan.johnmark@lansstyrelsen.se

Bilaga 1. Karta med naturreservatets avgränsning

Tillhör beslut den 2 september 2015 om bildande av naturreservatet Ekedala i Kristianstads kommun.

Naturreservatet är utmärkt med heldragen svart linje på kartan. Skala 1:10 000.

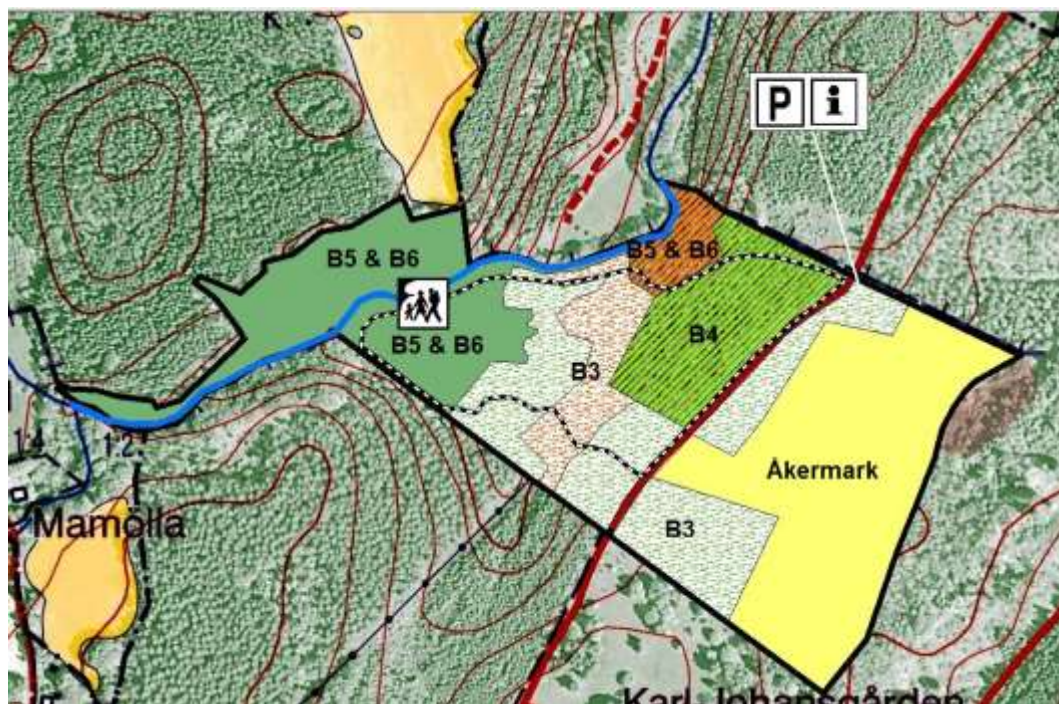

Översiktskarta med en svart ring kring naturreservatet. Skala 1:100 000

Kontaktperson
Miljöavdelningen
Johan Johnmark
010-22 41 411
johan.johnmark@lansstyrelsen.se

Bilaga 2. Karta med markerade områden gällande föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

Tillhör beslut den 2 september 2015 om bildande av naturreservatet Ekedala i Kristianstads kommun.

© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Område B3 gäller föreskrift B3, osv
Föreskrifterna B7 och B9 gäller hela området.
B8 gäller anläggningarna.
Förbud att hålla får gäller ej åkermark och i restaureringssyfte inom område B4.

Kontaktperson
Miljöavdelningen
Johan Johnmark
010-22 41 411
johan.johnmark@lansstyrelsen.se

Bilaga 3. Skötselplan

Tillhör beslut den 2 september 2015 om bildande av naturreservatet Ekedala i Kristianstads kommun.

Innehållsförteckning

Inledning	3
Vad betyder Natura 2000?	3
2.1 ALLMÄN BESKRIVNING OCH BEVARANDEVÄRDEN	3
2.1.1 Historisk och nuvarande markanvändning samt kulturhistoria	3
2.1.2 Vad kan påverka området negativt?	6
3 ÖVERSIKT AV MÅL, SKÖTSELÅTGÄRDER OCH PLANERAD MARKANVÄNDNING	6
3.1 Generella riktlinjer och skötselåtgärder	6
3.2 Naturreservatet och olika former av lantbruksstöd	7
3.2 Specifika åtgärder	7
2.1.2 Åtgärder för fjärilar, humlor och bin	7
4 SPECIFIKA MÅL OCH SKÖTSELÅTGÄRDER FÖR SKÖTSELOMRÅDENA	8
4.1 Skötselområde Betesmark, cirka 4,2 hektar varav restaureringsmark cirka 2,5 hektar	8
4.1.1 Beskrivning	8
4.1.2 Bevarandemål	8
4.1.3 Restaureringsåtgärder	8
4.1.4 Skötselåtgärder	9
4.2 Skötselområde granplantering som ska omföras till betesmark, cirka 1,8 hektar	9
4.2.1 Beskrivning	9
4.2.2 Bevarandemål	9
4.2.3 Restaureringsåtgärder	9
4.2.4 Skötselåtgärder	10
4.3 Skötselområde Naturskogsliknande ädellövskog cirka 3,6 hektar, varav restaureringsmark 0,45 hektar	10
4.3.1 Beskrivning	10
4.3.2 Bevarandemål	11
4.3.3 Restaureringsåtgärder	11
4.3.4 Skötselåtgärder	11
4.4 Skötselområde Åkermark, cirka 2,2 hektar	12
4.4.1 Beskrivning	12
4.4.2 Bevarandemål	12
4.4.3 Restaureringsåtgärder	12
4.4.4 Skötselåtgärder	12
4.5 Skötselområde Segesholmsån på en sträcka av cirka 630 meter	13
4.5.1 Beskrivning	13
4.5.2 Bevarandemål	14
4.5.3 Skötselåtgärder	14
5 FRILUFTSLIV	14
5.1 Tillgänglighet, parkering, leder och informationsskylt	14
5.2 Utmärkning av naturreservatets gräns	14
6 JAKT OCH FISKE	14
7 TILLSYN	14
8 DOKUMENTATION OCH UPPFÖLJNING	14

8.1 Uppföljning av bevarandemål och skötselåtgärder	14
8.2 Revidering av skötselplanen	15
9 KOSTNADER OCH FINANSIERING	15
10 KOSTNADSANSVAR OCH PRIORITERINGAR.....	16
11 RÖDLISTADE ARTER ENLIGT ARTDATABANKEN 2010.....	17
12 KÄLLOR.....	17
12.1 Kartor	17
12.2 Litteratur	18

BILAGOR

1. Skötselområden

2. Mål och anläggningar

Inledning

Skötselplanen beskriver ett områdes värden enligt befintligt kunskapsläge och redogör även för hur och när dessa värden ska skötas. Bakom detta ligger syftena med bildandet av ett naturreservat. Syftena styr vilka föreskrifter (regler) som ska gälla. Föreskrifterna redovisas i det dokument där bildandet av naturreservatet beslutas. Men, för att uppnå syftena med ett naturreservat kan det också krävas en särskild skötsel- vilken redovisas i detta dokument

Skötselplanen anger också vad som är viktigast att göra om förvaltaren av naturreservatet, dvs den som är ansvarig för skötseln, behöver prioritera. Skötselplanen vänder sig dock inte bara till förvaltaren utan även till markägare och andra intressenter.

Länsstyrelsen har ett övergripande ansvar för att statligt bildade naturreservat sköts. Länsstyrelsen har också ansvar för tillsynen och uppföljning i statliga naturreservat. Förvaltningen kan överlåtas till andra, t ex en stiftelse eller den kommun där naturreservatet är beläget. De praktiska skötselåtgärderna utförs oftast av markägare, arrendatorer, entreprenörer eller andra som förvaltaren har skötselavtal med.

Skötselplanen börjar med en beskrivande del där bl. a. naturreservatets syften och vilka natur- och bevarandevärden som finns redovisas. Därefter följer en redogörelse för bevarandemålen och för hur naturreservatet ska skötas för att uppnå målen och syftena.

2.1 Allmän beskrivning och bevarandevärden

Allmän beskrivning och bevarandevärden återfinns i själva beslutet om bildande av naturreservatet.

2.1.1 Historisk och nuvarande markanvändning samt kulturhistoria

Området ligger i en bygd som har nyttjats av människan sedan lång tid tillbaka. Det huvudsakliga markutnyttjandet under århundradena har varit betesmark och åker. Även idag nyttjas marken i huvudsak för detta ändamål, om än med lägre intensitet. Inom området har det tidigare legat en gård, Ekedala. Denna synes vara riven redan år 1947. Idag finns enbart spår av bebyggelsen kvar,

däribland en jordkällare och en mindre husgrund. Inga fornminnen är registrerade på fastigheten, troligen för att dessa inte har inventerats. Naturreservatet ingår i ett större område som har utpekats i länets kulturmiljöprogram som en särskilt värdefull kulturmiljö. Fastigheten är mycket rik på stengärden, fägata och odlingsrösen. Fastigheten har inte genomgått den rationaliseringsomvandling som merparten av landskapet har gjort.

Skånska rekognoseringskartan från år 1820. Notera det trädfria landskapet, dagens grova träd grodde kring 1840. Likväl torde det, baserat på de förekommande hotade arterna i området, ha varit bevuxet med träd nere vid ån. Kartans ursprung är att visa framkomligheten för trupp och artilleri, områden vid kraftiga branter torde därmed inte vara helt korrekta.

Häradsekonomska kartan från år 1926-34 visar att det finns en gård inom naturreservatet, Ekedala. Ädellövskogen växer vid ån, betesmarken och dagens granplantering används som betesmark. Barr symbolerna ska sannolikt tolkas som enbuskmarker, jmf med 1947 års flygfoto, både mark inom naturreservatet och direkt söder därom, som idag är lärkplantering.

Flygbilden från år 1947 visar ett betydligt mer trädöst landskap. Det fanns bl.a. bara mindre träd kring åkrarna. Dagens granplanteringsområde bestod av betesmark. Dagens naturskogsliknande ädellövskog var grov redan år 1947.

Ortofoto från år 2014. Området är stadd under igenväxning. Granplanteringen har vuxit upp på den tidigare betesmarken. Notera även hur hela omgivningen har trädplanterats.

2.1.2 Vad kan påverka området negativt?

- Svag eller utebliven hävd.
- Gödsling, stödutfodring, kalkning, dikning eller insådd av för naturtypen främmande arter.
- Markexploatering och annan markanvändningsförändring i området, exempelvis avverkning, årensning, skogsplantering.
- Användning av avmaskningsmedel som innehåller avermectin är negativt för den dynglevande insektsfaunan (vilka är viktiga i betesmarkerna då de bryter ned kospillning).
- Ett alltför tätt träd- och buskskikt.

3 Översikt av mål, skötselåtgärder och planerad markanvändning

3.1 Generella riktlinjer och skötselåtgärder

- Hävd av betesmark genom bete med nötkreatur eller häst.
- Åkerbruk.
- Håll tillbaka granuppslag i hela området.

3.2 Naturreservatet och olika former av lantbruksstöd

För närvarande finns ett antal olika stöd att söka för betesdjursverksamheten, däribland det sk. gårdsstödet och miljöstödet. Inom naturreservatet ska naturvårdsåtgärder prioriteras framför möjligheten att inhämta dessa stöd. Exempel på naturvårdsåtgärder som tas upp i skötselplanen och som möjligen inte kommer vara stödberättigande efter nuvarande stödperiodsutgång år 2020 är betesfredade områden. Detta medför att områden som är tveksamma att platsa i stöden inte ska omfattas av ansökan. Detta för att utesluta eventuell risk för brukaren att bli återbetalningsskyldig.

3.3 Specifika åtgärder

Nedan nämns specifika åtgärder för några arter som finns inom området. Förvaltaren har möjlighet att inom naturreservatet inplantera av länsstyrelsen ansedda lämpliga arter och utföra specifika åtgärder även för dessa arter.

3.3.1 Åtgärder för fjärilar, humlor och bin

Fjärilar, humlor och bin finns inom de hävdade markerna. Blomrika torra delar av betesmarken ska få betesfredas hela säsongen eller ha ett mycket sent betespåsläpp när fjärilssäsongen är över (oktober). Det betesfredade området bör vara cirka 500 kvadratmeter stort. Stängselstolpar får vara av enklare sort, även metall. Det är förvaltaren som får avgöra var när och hur betesfredning ska ske.

4 Specifika mål och skötselåtgärder för skötselområdena

Naturreservatet har delats in i fem olika skötselområden.

4.1 Skötselområde Betesmark, cirka 4,2 hektar varav restaureringsmark cirka 2,5 hektar

4.1.1 Beskrivning

Hela betesmarken utgör ett delområde då alla naturtyperna, däribland enbuskmarker och låglandsgräsmarker samt torr hed, anses ha likartade behov av skötsel. Betesmarken ligger på ömse sidor om vägen. Högst naturvärde och skönhetsvärde har den betesmark som ligger ner mot ån. Stengårdsgårdar och fägata samt odlingsrösen minner om tidigare generationers slit. Då nyttjades dessa marker för åkerbruk, medan djuren gick på skogen. Åkerbruket har sedan länge upphört i dessa delar och området har därefter använts som betesmark. I den kraftiga sluttningen ner mot dalgångens botten växer främst en med inslag av hassel. Fältskiktet domineras av smalbladiga gräs, ljung och johannesört, enligt uppgift finns möjligen även Sankte Pers nycklar här. Här växer även scharlakansvaxing (NT), vilken erfarenhetsmässigt pekar på att det finns potential för minst tiotalet andra hagvaxingar *Hygrocybe spp.* Nere i dalbotten är näringsförhållandena högre och här växer vidkroniga bokar, apel, hassel och en. Vissa delområden är stadda i igenväxning med sly (cirka 25-årigt) och björnbär. Fältskiktet domineras av smalbladiga gräs. I området torde bl.a. hämpling (VU)

och gulsparv häcka. Öster om vägen är betesmarkerna tydligare påverkade av tidigare åkerbruk och gödsling.

Betesmarken i dalgången

4.1.2 Bevarandemål

Öppen betesmark med inslag av främst en och hassel, men även enstaka vidkroniga bokar, sälgar, fågelbär. Den totala täckningsgraden bör ligga kring 10-15%. Träden ska vara av olika ålder, med mål att få riktigt grova gamla mulminnehållande träd. Träd som faller får utläggas inom skötselområde naturskogsliknade ädellövskog. Gran eller främmande trädslag ska ej förekomma inom skötselområdet. Blommande växter ska eftersträvas, då dessa är en viktig nektar och pollenkälla för humlor, bin och vedlevande insekter. Gulsparv bör häcka årligen i området.

Efter genomförda restaureringsåtgärder är bevarandemålet till stora delar uppnått.

4.1.3 Restaureringsåtgärder

- Avverkning av björk. Avverkade träd ska utläggas inom skötselområde naturskogsliknade ädellövskog.
- Naturvårdsinriktad gallring av en, hassel och igenväxningsvegetation. Detta ris får eldas upp på område som har trivial flora alternativt flisas och transporteras iväg.
- Avverkningar och röjningar ska ske under oktober-februari månad för att undvika att störa häckande fågel.

Buskskiktet har slutit sig i stora delar av betesmarken.

4.1.4 Skötselåtgärder

- Bete med nöt och/eller hästar, ej får. Bete får ej ske under tidsperioden 1 december till 31 mars. Djur som används för hävd av området och som avmaskats ska ha en karenstid på 14 dagar innan betespåsläpp.
- Fortlöpande röjning av igenväxningsvegetation.
- Vid behov får avverkning och bortforsling av träd och buskar ske så att bevarandemålet kan innehållas. Avverkning och uttransport ska ske under månaderna november-februari.
- Successivt utbyte av uttjanta stängselstolpar till obehandlade ekstolpar.
- Betesfredning i syfte att gynna blomning, fjärilar, humlor och bin bör ske årligen och ambulerande med provisoriska elstaket. De betesfredade områdena bör vara ett område och cirka 500 kvadratmeter stort.

4.2 Skötselområde Granplantering som ska omföras till betesmark, cirka 1,8 hektar

4.2.1 Beskrivning

55 årig granplantering, med rikligt med vindfällen. I området finns stenmurar och ett antal yngre hasslar samt fågelbär. Området har tidigare varit betesmark.

Den 55 åriga granskogen

Fågelbär och hassel som bör sparas

4.2.2 Bevarandemål

Samma som för betesmark. Med tillägg att några enskilda vidkroniga tallar bör sparas.

4.2.3 Restaureringsåtgärder

- Avverkning av gran och tall, vilken får saluföras. Stubbrytning får ske, men ses inte som prioriterad.
- Befintliga hasslar, fågelbär och andra lövträd ska sparas. Efter granavverkningen får förvaltaren avgöra vilka av lövträden som ska avverkas.
- Inhägnad och påsläpp av betesdjur.

4.2.4 Skötselåtgärder

- Efter genomförd restaurering ska området övergå till skötselområde betesmark.

4.3 Skötselområde Naturskogsliknande ädellövskog cirka 3,6 hektar, varav restaureringsmark 0,45 hektar

4.3.1 Beskrivning

På båda sidor om Segeholmsån växer ädellövskog. De flesta av träden är 150-175 år gamla. Norr om ån är boken ogallrad och osedvanligt hög, flera av träden har röthål. På den södra sidan om ån har ädellövet en naturskogsstruktur, med grova gamla träd, rikligt med tickor, lågor, högstubbar samt medelålders och yngre träd. Fältskiktet är rikt med myskmadra, tandrot, gulplister och blåsippa och på vissa ställen ramslök vid ån. Den höga luftfuktigheten och långa skogskontinuiteten har medfört att block och lågor är osedvanligt rikt mossbevuxna med en mängd arter, däribland plattfjädermossa, råttsvansmossa, skånsk sprötmossa (VU), skör lansomossa (EN), kalltuffmossa och sipperkrypmossa och där ingen art är dominant. En riktad inventering torde ge upphov till en lång och intressant artstock. Troligen förekommer på grund av ovanstående även rikligt med mollusker. Marksvampsrikedomen är hög med bl.a. kejsarspindling (EN) och nunnespindling (EN) och ytterligare ett 10 tal rödlistade arter. På träd växer bl.a. klibbticka. Förekommande lavar är bl.a. bokvårtlav (NT), stiftklotterlav (NT) och glansfläck (signalart). Skalbaggen bokbock har påträffats i området. Högst sannolikt är även insektsfaunan rik med många krävande arter.

Mindre flugsnappare trivs i äldre ogallrad bokskog nära vatten

Naturskogsliknade ädellövskog med rikligt inslag av lågor etc

Döende ved i anslutning till Segeholmsån

Ädellövskog längst nedströms naturreservatet

4.3.2 Bevarandemål

- Flerskiktad ädellövskog bestående av främst bok med inslag av ask, lönn och andra lövträd.
- Antalet grova träd bör vara cirka 20 per hektar.
- Mängden död ved i form av döda träd, högstubbar och lågor ska vara riklig, ett riktvärde bör vara minst 40 kbm/ha.
- Gran ska ej förekomma inom skötselområdet.
- Området får vara mycket svårframkomligt.

Bevarandemålet är uppnått, trots inväxande gran.

4.3.3 Restaureringsåtgärder

- Röjning och ringbarkning av gran. Mängden gran är så pass låg att alla förekommande träd kan åtgärdas vid samma tillfälle, utan att det står i strid med Skogsvårdslagens skogsskyddsparagraf på maximalt 5 m³sk per hektar och år.
- Det yngre ädellövskogsbeståndet på cirka 0,45 hektar längst nedströms är i behov av återkommande gallring, främst utförd genom ringbarkning, för att uppnå ökad grovnad.

Uppväxande smågranar i ädellövskogen

4.3.4 Skötselåtgärder

- Avverkning av uppkommande granar.
- Tillsviare fri utveckling, det ogallrade bokbeståndet är så pass högt och arealmässigt litet att luckhuggning kan innebära oönskat stora stormskador, särskilt då skyddande skog norr om beståndet har tagits ned, med följd att området skulle bli mer uttorkat, vilket kraftigt skulle missgynna skyddsvärda mossor och lavar. Det ädellövnaturskogsliknade beståndet synes inte vara i något behov alls av riktade åtgärder. Möjligen skulle fortsatta riktade åtgärder vara befogade i det yngre ädellövskogsbeståndet som ligger längst nedströms naturreservatet.

4.4 Skötselområde Åkermark, cirka 2,2 hektar

Skötselområdet består av ett flertal åkrar som är omgärdade med stengärden. vilket ger upphov till ålderdomligt utseende och mycket refuger för arter som lever i odlingslandskapet. Grova solitära bokar och sälgar, hagtornsbuskage samt rikligt med yngre askar (VU) växer längs med stengärderna. Tyvärr är asken ganska hårt angripen av askskottssjukan, men överlever den denna, så är flera av träden lämpliga att hamla. Askens solbelysta stammar och höga pH ger upphov till livsutrymme för många hotade lavar. Om/när det ej finns någon arrendator som vill driva dessa åkrar bör de i första hand övergå till betesmark. Skötselmedel ska ej avsättas för att bevara dessa åkrar som åkermark.

4.4.2 Bevarandemål

Åkerbruk alternativt betesmark för nötkreatur/häst. Stengärdsgårdarna får ej plockas bort eller flyttas etc. Längs stengärderna ska det förekomma buskar av främst hagtorn och slån samt träd av främst ask, bok, fågelbär, sälg. Stare (blivande NT) bör häcka årligen inom skötselområdet.

Målbild solitära träd, obs hamlade askar saknas på denna bild

4.4.3 Restaureringsåtgärder

- Hamling av ask (om/när askskottssjukan har klingat av). Förstagångs hamling bör ske under vintertiden, då savfödet är som lägst.
- Om hamlingen lyckas ska kvarvarande askar gallras för att ge de hamlade mer ljus. Om hamlingen misslyckas ska de hamlade träden stå kvar som död ved. Varpå försök med att hamla nya träd påbörjas.

4.4.4 Skötselåtgärder

- Tillsvidare fortsatt åkermarksdrift.
- Hamling av askar, vart 5 till 10 år (juli-augusti månad).
- Uppsättning av cirka 10 starholkar.

Askar som är lämpliga att hamla

På vissa ställen står askarna alldeles för tätt

4.5 Skötselområde Segesholmsån på en sträcka av cirka 630 meter

4.5.1 Beskrivning

Segesholmsån har ett rent och klart vatten och är inom naturreservatet opåverkad av rensningar. Av de cirka 630 meterna råder naturreservat på båda sidor om ån på en sträcka av cirka 350 meter. Mängden block och död ved är mycket hög i den strömmande ån. Stömstare förekommer och troligen även kungsfiskare (VU) och forsärla. Bottenfaunan är mycket artrik med många sländarter, karaktäristiska arter är dagsländorna *Baetis rhodani*, *Baetis muticus*, *Ephemera danica*, *Heptagenia sulphurea*, *Rhithrogena germanica* (NT) bäcksländorna *Brachyptera risi*, *Protonemura meyeri*, *Amphinemura sulcicollis*, *Leuctra hippopus*, *Capnopsis schilleri*, *Isoperla difformis*, nattsländorna *Hydropsyche siltalai*, *Agapetus ochripes*, *Silo pallipes*, *Rhyacophila nubila*, *Ecclisopteryx dalecarlica* (NT), *Odontocerum albicorne* (NT), bäckvattenbaggar *Limnius volckmari*, *Elmis aenea* och sötvattensmärla (*Gammarus pulex*).

Åavsnitt som utgör en av Skånes mest naturliga åsträcka

4.5.2 Bevarandemål

Orensat vattendrag med rikligt med död ved.

4.5.3 Skötselåtgärder

- Normalt sett inga skötselåtgärder.

- Om stock lägger sig så att markägares mark utanför naturreservatet påverkas negativt ska stocken läggas på sätt så att dämningen upphör. Stocken ska dock vara kvar i vattenmiljön.

5 Friluftsliv

Området nyttjas till viss del av närboenden. Det finns en enklare outmärkt led i området.

5.1 Tillgänglighet, parkering, leder och informationsskylt

Genom området går en enskild grusväg. Området är tillgängligt via en parkeringsficka i naturreservatets nordligaste del. Leden inom Hörröd 1:1 och 12:1 bör rustas upp med nya stängselgenomgångar och utmärkning. Bro får ej byggas över ån. Informationsskylt placeras lämpligast vid parkeringsfickan.

5.2 Utmärkning av naturreservatets gräns

Gränsmarkering ska utföras enligt anvisningar från Naturvårdsverket.

6 Jakt och fiske

Naturreservatet medför inga inskränkningar i jakträtten.

7 Tillsyn

Länsstyrelsen ansvarar för regelbunden tillsyn av reservatet.

8 Dokumentation och uppföljning

8.1 Uppföljning av bevarandemål och skötselåtgärder

Uppföljning av bevarandemål ska ske i enlighet med de anvisningar som Naturvårdsverket utfärdar. Skötseln av naturreservatet följs upp kontinuerligt så att bevarandemål och syfte med naturreservatet uppnås. Länsstyrelsen ansvarar för uppföljning och avrapportering av skötselåtgärder.

8.2 Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare vad gäller i planen angivna mål och skötselåtgärder. De skötselåtgärder som anges i skötselplanen ska ses över om uppföljningen av kvalitetsmålen visar att en översyn är nödvändig eller i övrigt när det är påkallat.

9 Kostnader och finansiering

9.1 Ekonomisk utredning

Förvaltaren gör en ekonomisk utredning avseende kostnader och intäkter för förvaltningen.

9.2 Finansiering av förvaltningen

Staten ansvarar för (ev. bekostar):

- upprättande och revidering av skötselplan,
- utmärkning och underhåll av naturreservatets gränsutmärkning,
- tillverkning och underhåll av informationsskyltar, inkl skyltställ, 1 styck,
- anläggande av nya stängsel och stängselgenomgångar,
- tillsyn av naturreservatet,

Förvaltaren ansvarar för (ev. bekostar):

- genomförande av skötselplanens mål,
- uppföljning av bevarandemål och skötselåtgärder,
- övervakning av florans, faunans och svamparnas utveckling,

Arrendatorn ansvarar för (ev. bekostar):

- sina betesdjur,
- röjning av igenväxningsvegetation efter förvaltarens godkännande,
- underhåll och tillsyn av hägnader kring betesdjur, inkl löpande kostnader för elektricitet,

Förvaltaren och markägaren kan genom skötselavtal överföra ansvaret för vissa av ovanstående punkter till annan part.

10 Kostnadsansvar och prioriteringar

	Skötselåtgärd	Tidpunkt	Skötselområde	Kostnads- och åtgärdsansvarig	Prioritet	Upplysningar
Marskskötsel	Årlig bete med nötkreatur/häst	Ej mellan 1 december och 31 mars	Betesmark	Arrendatorn	1	
	Tillfälliga betesfredningar	Årligen	Betesmark	Förvaltaren	2	I samarbete med arrendatorn
	Fortlöpande röjning av igenväxningsvegetation	Kontinuerligt	Betesmark	Arrendatorn	2	Efter förvaltarens godkännande
	Avverkning av björk	Snarast	Betesmark	Förvaltaren	2	Okt-feb
	Röjning och ringbarkning av gran	Snarast	Ädellövskog	Förvaltaren	1	
	Omföring av granplantering till betesmark	Snarast	Granplantering som ska omföras till betesmark	Förvaltaren	2	
	Fortsatt åkermarksdrift		Åker	Arrendatorn	3	
	Ny hamling av träd	vintermånader	Åker	Förvaltaren	1	
	Hamling av träd	Juli-augusti	Åker	Förvaltaren	2	
Anläggningar	Utmärkning av naturreservatets gränser	Snarast efter att beslutet trätt i laga kraft		Staten	1	Utförs av lantmäteriet
	Uppsättning av informationsskyltar	Snarast efter att beslutet trätt i laga kraft		Förvaltaren	1	1 styck
	Anläggande av nya hägnader	Efter avverkning av granplanteringen	Granplanteringen som ska övergå till betesmark	Förvaltaren	2	
	underhåll och tillsyn av hägnader kring	Löpande	Betesmark	Arrendatorn	1	

	betesdjur, inkl löpande kostnader för elektricitet,					
	anläggande av nya stängselgenomgångar,			Förvaltaren	1	3 styck
	upprättande och revidering av skötselplan			Staten		Vid behov
	övervakning av florans, faunans och svamparnas utveckling,		Hela naturreservatet	Förvaltaren	2	

11 Rödlistade arter enligt Artdatabanken 2015

RE Nationellt utdöd	CR Akut hotad	EN Starkt hotad	VU Sårbar	NT Nära hotad	LC Livskraftig

Kategori

Lavar:

Bokvårtlav, *Pyrenula nutida* NT

Mossor:

Skör lansomossa, *modon sinuosus* EN

Skånsk sprötmossa, *Oxyrrhynchium schleicheri* VU

Svampar:

Kejsarspindling *Cortinarius elegantissimus* EN

Nunnespindling, *Cortinarius foetens* EN

Vinfjällskivling, *Lepiota fuscovinacea* EN

Rosenpuderskivling, *Cystolepiota moelleri* VU

Laxticka, *Hapalopilus aurantiacus* VU

Stortråding, *Inocybe fibrosoides* VU

Cinnoberspindling, *Cortinarius cinnabarinus* NT

Rävspindling, *Cortinarius vulpinus* NT

Scharlakansvaxing, *Hygrocybe punicea* NT

Gulprickig vaxskivling, *Hygrophorus chrysodon* NT

Skarp rökriska, *Lactarius acris* NT

Rödbandsriska, *Lactarius rubrocinctus* NT

Solkremla, *Russula solaris* NT

12 Källor

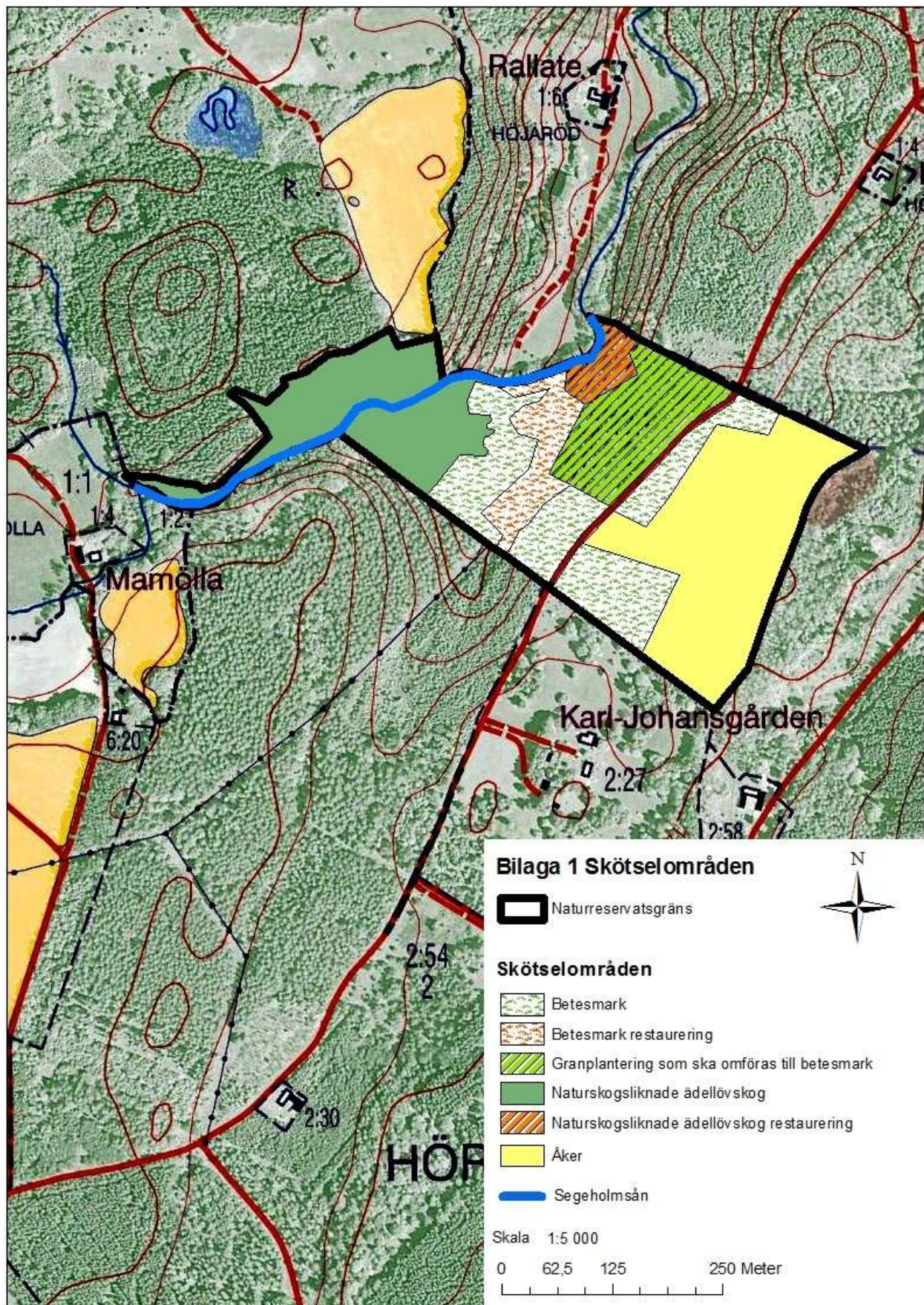
12.1 Kartor

- Skånska rekognoseringskartan, 1820, Originalen finns på Krigsarkivet
- Häradsekonomiska kartan 1926-34, Maglehem J112-3-76, Rikets allmänna kartverks arkiv
- Flygfoto 1947, Lunds Universitet
- Övriga kartor och bakgrundskartor, Lantmäteriet © Geodatasamverkan

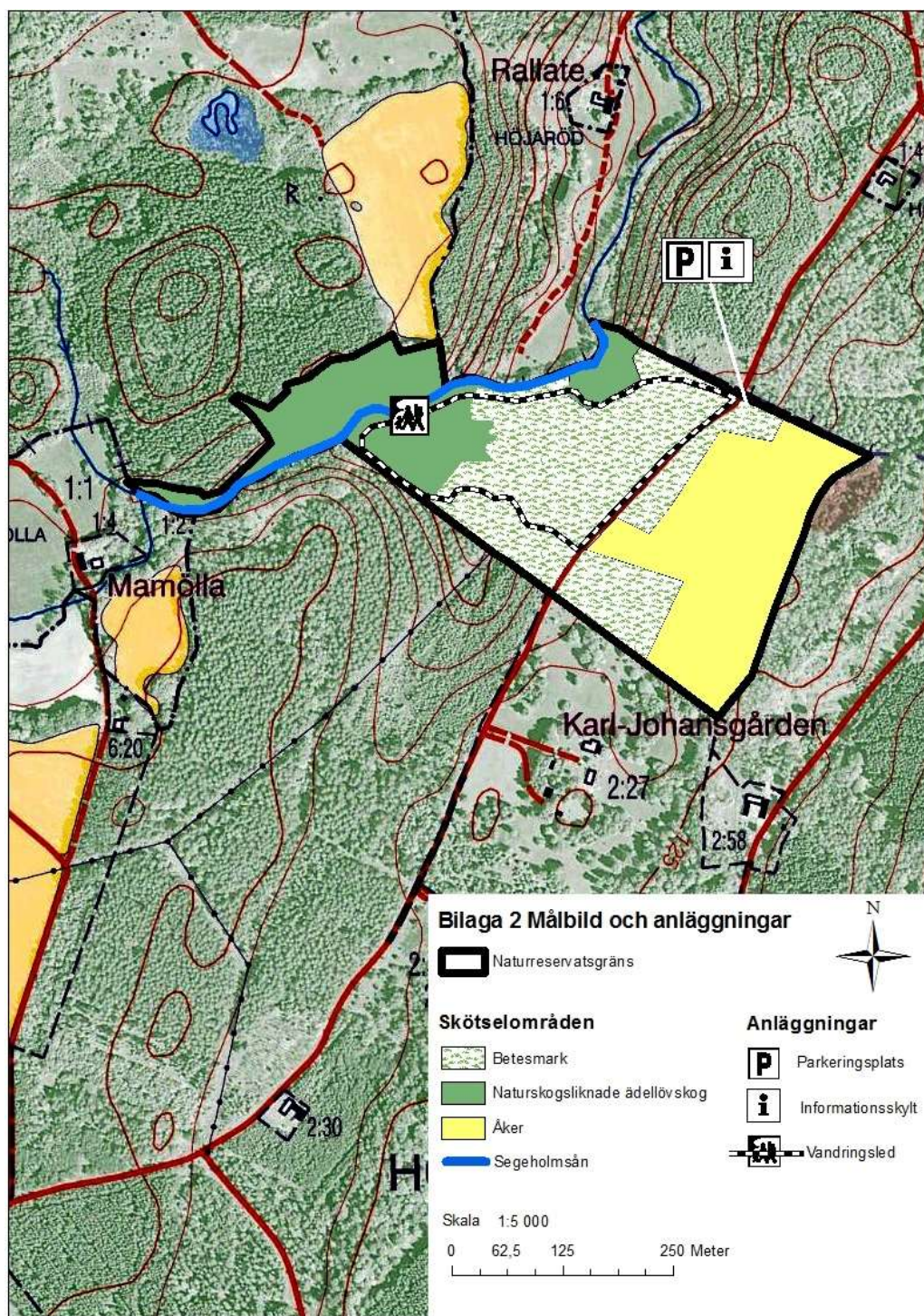
12.2 Litteratur

- Kulturmiljöprogram för Skåne 2006, Länsstyrelsen i Skåne län
- Länsstyrelsen i Kristianstads län 1996. Från Bjäre till Österlen. Skånska natur- och kulturmiljöer
- Artdatabankens artfaktablad <http://www.artdata.slu.se>
- Riksantikvarieämbetets fornsök
- Österlens vattenråd, Bottenfauna i Österlenåar, Ekologgruppen i Landskrona AB
- Inventering av mossor och lavar på Linderödsåsen, Ulf Arup, 2001
- *Hjelmér, K.* 1992 - Svampinventering i några skånska ädellövskogar. Delprojekt inom projektet "Landmollusker i naturvården", Gärdenfors, U. 1992?. Stencil.
- *Svensson, S.* 1993 - Igelkottaggsvamp och "mördarskivling". Inventeringshelgen i Degeberga 3-4 oktober 1992. Puggehaten 1/93, s 24-25.
- *Puggehaten*, 2005 - Exkursionslokaler mykologiveckan 2005 Skåne Tranås. Lund 2005. Stencil.
- *Puggehaten*, 2007 - Artlista Mykologiveckan 2005, Skåne-Tranås 19-25 september. Puggehaten Supplement 5. Lund, opublicerat.

Bilaga 1. Skötselområden

Bilaga 2. Målbild och anläggningar

En del i länsstyrelsens verksamhet är att skydda värdefull natur genom att bilda naturreservat och upprätta skötselplaner.

Länsstyrelsen
Skåne

Kontaktperson
Miljöavdelningen
Johan Johnmark
010-22 41 411
johan.johnmark@lansstyrelsen.se

Inkomna yttranden och länsstyrelsens bemötande

Skogsstyrelsen: Har inga synpunkter.

Naturvårdsverket: Tillstyrker bildandet av naturreservatet, men har följande detaljsynpunkter.

Föreskriften B4: Denna föreskrift bedömer vi är för oprecis. Det bör dels framgå vilka åtgärder som avses (att det är åtgärder som ska genomföras framgår ju redan av första stycket under B). Det bör dessutom framgå var i naturreservatet dessa åtgärder ska/får genomföras.

Föreskriften B5: Även för denna föreskrift bör det framgå var i naturreservatet dessa åtgärder ska/får genomföras. Om föreskriften avser hela naturreservatet så kan detta anges.

Länsstyrelsen: Gällande B4 så finns det enbart ett granproduktionsområde inom naturreservatet. Länsstyrelsen finner att det kan vara olämpligt att i beslutet exakt lägga upp hur granplanteringen ska omföras. Förvaltarna av naturreservatet har mycket stor erfarenhet av att omföra granplanteringar.

Gällande B5 så anser länsstyrelsen att föreskrifterna gäller hela naturreservatet, om inget annat anges.

Havs- och vattenmyndigheten: Tillstyrker förslaget. Eftersom det föreslagna naturreservatet endast omfattar en mindre del av Segesholmsån bör syftet ändra, tex Bevara del av Segesholmsån eller Bevara en vattendragssträcka i de övre delarna av Segesholmsån.

Länsstyrelsen: Syftet med naturreservatet är bl.a. att bevara områdets vattenmiljöer, detta ska tillgodoses genom att Bevara Segesholmsån, låta död ved ligga kvar i vattendraget. Eftersom Segesholmsån är ett regionalt särskilt värdefullt

vatten vill länsstyrelsen inte begränsa syftet då det skulle kunna motverka eventuella framtida utvidgningar.

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

SGU: avstår från att yttra sig i ärendet.

TeliaSonera Skanova Access AB: Har inget att erinra.

E.ON Elnät Sverige AB: Önskar att samråd helt skall undantas när arbete för akuta åtgärder på nätanläggningar görs. De har en stolpstation i södra delen (Höd-047) 10kV från den går det två Lsp ledningar en i östra delen av området och en i väster. Där finns idag ingen plan på att gräva ner dessa ledningar så vi önskar att behålla dem med det underhåll som behövs tex röja i linjegata.

Det bör framgå i reservatföreskrifterna att utökningar av elnätet får tillståndsprövas när begäran av elanslutningar görs, eftersom E.ON Elnät har anslutningsplikt till den som begär en elanslutning.

E.ON Elnät yrkar på att föreskrifterna kompletteras så att de inte ska utgöra något hinder för att kunna ersätta befintligt luftledning med markförlagd kabel på samma plats eller längs vägar genom reservatet.

Länsstyrelsen: Erinrar att drift och underhåll av vid tidpunkten för detta beslut befintliga ledningar och anläggningar tillhörande kommunen, el-, energi- och teledistributör är undantagna föreskrifterna. Inför utförande av arbete ska samråd ske med länsstyrelsen. Vid akut underhållsåtgärd kan samråd ske sedan arbetet inletts. Länsstyrelsen har förtydligat undantaget med, dock senast inom en arbetsdag. Något undantag från samråd är ej aktuellt att medgiva.

Reservatsföreskrifter får ej föregripa något prövningsärende, Länsstyrelsen har fått backning av högre instans efter att ha skrivit sådant undantag. Länsstyrelsen ser helst att ev markförlagd kabel hamnar längs med vägen genom naturreservatet under förutsättning att stenmurar ej påverkas negativt.

Puggehaten - Skånes Mykologiska Förening: De ser mycket positivt på, och tillstyrker, förslaget att göra området kallat "Segesholmsåns dalgång" till naturreservat med en detaljerad skötselplan.

De är tveksamma till valet av namn på reservatet. Segesholmsåns dalgång innefattar, som vi uppfattar det, hela området från Mamölla (gott och väl) till förbi Segesholm och utmed denna sträckning finns ett flertal delområden med mycket höga naturvärden som också skulle kunna kallas Segesholmsåns dalgång. Det gäller bland andra Trollalider, Trollemölla, Mörkavad, Hembygdsgården och ett långt parti upp- och nedströms Herremöllan. Alla dessa områden är enligt vår uppfattning högst skyddsvärda och bör i en framtid också bli reservat. Det vore då ytterst lämpligt att låta dessa bli delar i ett reservat kallat just "Segesholmsåns dalgång", med underbeteckning. För att underlätta detta bör det ifrågavarande områdets namn ändras till förslagsvis "Segesholmsåns dalgång, Mamölla" eller liknande.

Delar av området har inventerats på svamp vid några olika tillfällen. Dessa områden har då kallats Mamölla 1 & 2 (Hjelmér 1992), Mamölla (Svensson 1993) och Mamölla S respektive Mamölla fålad (Puggehaten 2005 & 2007). Att avgränsningarna och beteckningarna varierat gör det svårt att helt korrekt återge vilka fynd av rödlistade arter som gjorts inom det aktuella området men vår bedömning är att de sammantaget motsvarar det föreslagna reservatet. Det handlar hursomhelst om betydligt fler svamparter än som anges i Avsnitt 11. Se nedan för kompletteringar.

Med tanke på ovanstående vill vi peka på att behovet av en uppdaterad svampinventering gällande det aktuella området är stort.

Puggehatten har i övrigt följande synpunkter på

- Föreskrifter
Punkt C3 har en oklar skrivning då det inte är helt klart om förbudet mot kommersiell insamling endast gäller kärlväxter? Föreningen föreslår att stycket formuleras om enligt följande:

"för kommersiellt bruk gräva upp eller plocka växter, samla in mossor, lavar eller vedlevande svampar"

Genom denna omformulering försvinner också de svårigheter som annars riskerar att uppstå i det fortsatta kunskapsinhämtandet då ett tillkrånglat och dyrbart dispensförfarande kommer att krävas för att samla in vedlevande svampar. Det generella förbudet har kommit till på Puggehattens initiativ på grundval av en ökande användning av bland annat tickor i kommersiellt framställda juldekorationer. Ovanstående formulering bör räcka för att stoppa detta oskick, även för övriga växtgrupper.

Om den ursprungliga formuleringen kvarstår, MÅSTE det till ett undantag för insamling av enstaka fruktkroppar/exemplar för bestämningsändamål, på liknande sätt som gäller insekter och andra ryggradslösa djur. Bra exempel på sådana formuleringar finns i föreskrifterna för andra färska reservat och i tidigare remissvar från föreningen. Vi uppmanar därför Länsstyrelsen att lösa detta latenta problem på ett så pragmatiskt och obyråkratiskt sätt som möjligt! I annat fall riskerar sannolikt många mykologer att framöver i vetgirighetens namn bryta mot föreskrifterna då risken för upptäckt troligen är mycket låg.

En skrivning likt ovanstående menar vi bör vara den som gäller generellt i dessa sammanhang för att underlätta kunskapsinsamlandet och minimera byråkratin.

På grundval av färska erfarenheter menar föreningen dessutom att ett explicit förbud mot cykling i reservatet bör finnas med i föreskrifterna från början. Upprustningen av befintlig led inom området och dess typografi ses lätt som en utmaning i en del (terräng-)cykelkretsar.

- Biologiska bevarandevärden
Som framgår nedan tillkommer ytterligare 11 rödlistade svamparter, varav fyra är starkt hotade eller sårbara enligt Rödlista 2015.

- Skötselplanen
Ovanstående bör föranleda revideringar av texten under skötselplanens punkt 4.1.1 där förekomst av NT-arten scharlakansvaxing erfarenhetsmässigt pekar på att det finns potential för minst tiotalet andra hagvaxingar *Hygrocybe spp.*

Samma sak gäller under punkt 4.3.1. Fynden av de ytterligare 10 rödlistade arterna bekräftar antagandet i förslaget om den rika marksvampsfungan. Byggt på erfarenheter av andra områden med liknande mark- och vegetationshistoria, geologi, jordmån och hydrologi finns stor anledning att anta att ytterligare ett stort antal rödlistade arter kan förkomma i området.

I övrigt anser vi att föreslagna skötselåtgärder ser relevanta ut och har goda utsikter att leda till uppsatta mål. Som alltid är uppföljningar av detta viktigt.

- Föreningen har kompletterat listan med ett 10-tal rödlistade arter.

Länsstyrelsen: Gällande valet av namn på naturreservatet hänvisar länsstyrelsen till länsstyrelsens svar till Anders Tjellander. Föreskriften C3 ska tolkas så att det enbart är växter som omfattas av kommersiell insamling. Vedsvampar får överhuvudtaget inte insamlas, utan inhämtad dispens. Alla naturreservat har sina förutsättningar, i detta naturreservat finns vedsvamparna endast inom vissa begränsade bestånd av träd. I ett landskap där vedsvampar i övrigt är mycket sällsynta. Oreglerad insamling utgör därmed ett hot mot områdets naturvärden. Att ta bort eller ändra en föreskrift bara för att omnämnda vetgiriga mykologer annars skulle bryta mot föreskrifterna utgör inget skäl att ta bort eller ändra en föreskrift. Vetgiriga mykologer måste liksom alla andra intressenter av olika slag inrätta sig efter föreskrifterna. Länsstyrelsen anser inte att det i dagsläget finns skäl att införa särskilda föreskrifter mot cykling. Detta ställningsstagande kan komma att ändras om cykling skulle medföra att naturvärden hotas eller på annat sätt störa i området. Länsstyrelsen tackar för den kompletterande artlistan och har uppdaterat handlingarn med denna. Länsstyrelsen kan i dagsläget inte prioritera uppföljning av svamp inom naturreservatet.

Kontaktperson

Miljöavdelningen

Johan Johnmark

010-22 41 411

johan.johnmark@lansstyrelsen.se

HUR MAN ÖVERKLAGAR TILL REGERINGEN

Om Ni vill överklaga Länsstyrelsens beslut skall Ni skriva till Regeringen, Miljödepartementet. **Överklagandet skall dock skickas till Länsstyrelsen i Skåne län, 205 15 Malmö.**

Av överklagandet skall framgå vilket beslut Ni överklagar (ange diarienummer) och hur Ni vill att beslutet skall ändras. Ni bör också tala om varför Ni anser att beslutet skall ändras.

Skrivelsen skall undertecknas. Uppge även adress och telefonnummer. Om Ni har handlingar eller annat som Ni anser stöder Er uppfattning så bör Ni skicka med detta.

Länsstyrelsen måste ha fått Ert överklagande **senast den 2 oktober 2015** annars kan överklagandet inte tas upp till prövning.

Behöver Ni veta mer om hur Ni skall göra kan Ni kontakta Länsstyrelsen, tel 010-224 10 00 (växel).